2 شاهہ جا بيت

شاهہ عبدل لطيف (عيسوي 1689 - عيسوي 1752) سنڌيءَ جو عظيم شاعر ۽ دنيا جي چوند شاعرن شيڪسپيئر، هومراملٽن ۽ ڪاليداس جو مٽُ مڃيو وڃي ٿو. هوُ سنڌ ۽ هند ۾ 'ڀِٽائي' ۽ 'ڀِٽائي گهوٽ' جي نالي سان مشهوُر آهي. شاهہ جي ڪلام جو سمورو خزانو 'شاهہ جو رسالو' ۾ ڏنل آهي.
شاهہ سائين هن بيت ۾ مارئيءَ جي پرينءَ ۽ وطن جي حُب جو ذڪر ڪيو آهي.

پڙهو، ڳايو ۽ سمجهو.

اَڪر پڙهہ اَلف جو، وَرَق سَڀ وسار،
اندرَ تون اُجار، پَنا پڙهندين ڪيترا.

پريان سَندي پارَ جي، مِڙيئِي مِنائي،
ڪانهي ڪَڙائِي، چَکين جي چيت ڪري.

هوُ چَوَنئي، تون مَ چَؤ واتان وَرائي،
اڳُ اَڳرائي جو ڪري، خطا سوڪائي.

پاند ۾ پائي، ويو ڪينِي وارو ڪين ڪي.

واجهائي وطن کي، ساري ڏيان ساه،
بت منهنجو بند ۾ قيد مَ ڪَريجاه،
پرڏيهاڻي پرينءَ ري ڏار مَ ڏَريجاه.
تڏي وسائج تر جي، مِٽي مئيءَ مٿاه،
جي پويون ٿئي پَساه، تہ نِجاه مَڙُه ملير ڏي.

نوان لفظ

اَلف - ايشور
پارَ - طرف
مَ - نَہ
بُت - شريرُ
مڙه - لاشُ

ورق - صُفحو
ڪَڙائي - ڪوڙاڻ
خطا - سزا
پَساهُ - ساهُ

سندي - جِي
چيت - ڌيان
واجهائي - ياد ڪري
نِجاه - موڪلج

اَڀياس

سوال.١. هيٺين سوالن جا جواب هڪ جملي ۾ لکو.

(الف) ايشور کي ياد ڪرڻ لاءِ شاعر ڇا چيو آهي؟

(ب) پرينءَ بابت ڇا چيل آهي؟

(پ) خطا نہ ڪائڻ لاءِ ڇا ڪرڻ گهرجي؟

سوال.٢. هيٺين سوالن جا جواب ٿوري ۾ لکو.

(الف) ’اَندرُ تون اُجار‘ مطلب سمجهايو.

(ب) وطن بابت شاهہ صاحب ڇا چيو آهي؟

(پ) ملير جي مٽيءَ لاءِ مارئيءَ ڇا چيو آهي؟

سوال.٣. هيٺ ڏنل سِٽون پوريون ڪريو.

(ٿ) اکر پڙهہ .... ڪيترا.

(ٽ) اَڄ اَڱرائي .... ڪين کي.

(ٺ) ٿڌي وسائڄ .... ملير ڏي.

پورڪ اَڀياس

(١) شعر - بند تي عملي ڪاريہ.

اکر پڙهہ الف جو .... وارو ڪين کي.

١) هيٺين جا هم - آوازي لفظ چوندي لکو.

(الف) هار، مار

(ب) ڪيو، چيو

(٢) هڪ لفظ ۾ جواب لکو.

(الف) ’نہ‘ لاءِ لفظ -

(ب) ’الف‘ لفظ جي معنيٰ

(ڪ) ’حرف‘ معنيٰ ڏيکاريندڙ لفظ

(د) ’شريرُ‘ لاءِ ڪم آيل لفظ

(٣) ساڳئي اکر سان شروع ٿيندڙ لفظ ڳولهيو.

مثال :	اکر	اَلف	اَندر
(الف)	ورق		
(ب)	پنا		
(ڪ)	ڪيترا		
(د)	م		

(٤) ’هوُ ڇَونئي تون مَ ڇَوءُ‘ اِها چوٽي سمجهايو.

(٥) ’عمر مارئي‘ جي آکاٽي اِنٽرنيٽ ذريعي پڙهو ۽ ڪلاس ۾ اَچي پنهنجي لفظن ۾ ٻُڌايو.